

ଫିଲ୍ମ୍ସ

ଅମୃତଭଞ୍ଜା ଗଛର ମୂଳଶଢ଼ା ରୋଗ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଗନ୍ଧମୁକ୍ତ ମାଟି ଟେକନ୍ତୁ ଓ ପାଣି ଜମିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ରୋଗଶା ଗଛକୁ ବାହାର କରିବିଥାକୁ ମେଗାଲାଙ୍ଗୁଲ ସହ ମାଙ୍ଗୋଜେବ (ରିଡେମିଲ୍ ଏମ୍‌ରେଜେ) ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ୨ ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ଗଛ ମୂଳରେ ମାଟିଭିଜା କରନ୍ତୁ । ବର୍ଷଦିନେ ଲେମ୍ୟୁରେ ଫାଇଚୋପଥୋରା ଶଢ଼ା ରୋଗ ପ୍ରାର୍ଥାବ ବେଶୀ ହୁଏ । ଗଛ ଗଣ୍ଠ ନିମ୍ନ ତାଗରୁ ଥାଇବା ବହାରେ । ଏହାର ଦମନ ପାଇଁ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲଥ୍ବା ତାଳପତ୍ରକୁ ଗନ୍ଧରୁ କାଟିଥିଥାକୁ ବୋର୍ଡେ ମିକ୍ସ୍‌ଚର ବା ବ୍ରବଣ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ଓ କଟା ଜାଗାରେ ପ୍ରେଲେପ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏକ ମାସ ଅନ୍ତରରେ କପର ଅକ୍ଷିଲୋଗାଇତ୍ ଏ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ୩ ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ୦.୪% ବୋର୍ଡ୍‌କ୍ଲିମ୍‌ବ୍ସ୍‌ଚରକୁ ୧୪ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଇପାରିବ । ପିଙ୍କୁଳି ଓ ଲେମ୍ୟୁର ପାଣିକୁଆଁ ସବୁ କାଟି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ସପ୍ତମିଣ୍ଡୀ ଚାଷରେ ଧଳାମାଛି ଲାଗିଲେ...

ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ଚାଷରେ ଧଳାମାଛି ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ହେଲୁଗୁ
ପ୍ରତି ୧୯୪ ଗ୍ରାମ ଏବିଶମପିର କିମ୍ବା ୧୦୦-୧୫୦ ମି.ଲି.
ଇମିତାଙ୍କେପିର (୧୦.୮% ଏଥାଲ) ୪୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ
ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ଖାଉଁଲା ରୋଗ ଦମନ ପାଇଁ ହେଲୁଗୁ
ପ୍ରତି ୭୪୦ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଟାଜିମ ଗଛର ମୂଳ ଅଂଶରେ ପ୍ରୟୋଗ
କରନ୍ତୁ । ପତ୍ରବିତା ରୋଗ ଦମନ ପାଇଁ ହେଲୁଗୁ ପ୍ରତି ୨୦୦୦
ଗ୍ରାମ ମାନ୍ଦକୋଜେବ ବା ୪୦୦ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଟାଜିମ ବା
ଆୟୋଧ୍ୟାନେମ ମିଥାଇଲ ୪୦୦ ମି.ଲି., ୪୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ
ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କଳଙ୍କି ରୋଗ ଦମନ ପାଇଁ
ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ୦.୪ ମି.ଲି. ତାଇଫେନୋକୋମାଇଗୋଲ
କିମ୍ବା ଅଞ୍ଚିକାରୋକ୍ସିନ୍ ୨ ଗ୍ରାମ/ଲିଟର ମିଶାଇ ପତ୍ର ସିଞ୍ଚନ
କରନ୍ତୁ । ଫୁଲଶଢ଼ା ରୋଗ ଦମନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ
୩ ଗ୍ରାମ କପର ଅଞ୍ଚିକୋରାଇଡ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ

ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପାତ୍ରାନ୍ତିକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗଣାନାମାଲା

ଡା. ବୀରକଣ୍ଠାର ପରଢ଼ା

ପ୍ରାଣୀ ରୋଗ ଏକ ମାରାନ୍ତି
ଭୂତାଶୁଦ୍ଧିତ ସଂକ୍ରାମକ
ରୋଗ । ଏହି ଭାଇରସି ପିର୍କନ୍ମା
ପରିବାର ଏବଂ ଆପଥେ ଭୂତାଶୁ ଜାତିର
ଅନ୍ତର୍ଭୂଲୁ । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ପ୍ରିଯିତ
ବୈଜ୍ଞାନିକ ଲଙ୍ଘନର ଏହି ଭୂତାଶୁକୁ
ସବୁଠାରୁ ପ୍ରଥମ ଖୁଦ ଭୂତାଶୁ ରୂପରେ
ଚିତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ୧୯୯୯ ମସିହାରେ
ଲଙ୍ଘନର ଶ୍ଵର୍ଗପୋର୍ତ୍ତାରେ ଏହି ଭୂତାଶୁ
ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଦେଖାଦେଇଥିଲା । ତା'ପରେ
ଏହା ସ୍ଫଳାଷ୍ଟ, ଆଯର୍ଲାଣ୍ଡ ଭଲି ଦେଶରେ
ବ୍ୟାପି ଯାଇଥିଲା । ବର୍ଷମାନ ପୃଥିବୀର
ସବୁ ଦେଶରେ ଏହା ଏକ ମାରାନ୍ତି
ସଂକ୍ରାମକ ରୋଗ ରୂପେ ଦେଖାଦେଇ
ଡେଏରୀ ଶିକ୍ଷରେ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ
ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଏହା ଏକ ଗୋଟିକିଆ
ସତାକତିର ଆର.ଏନ. ଏ. ଭାରାଣ ।

ଏବଂ ସ୍ୟାର ୩-୪ ମୟିଓ ଏ-୨୯
ହେଉଛି ଏକ ଉପଜାତି, ଏହାକୁ
ଏକ ପ୍ରକାର ଜାତି ଭାବେ ବ୍ୟବହାର
କରାଯାଉଛି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟ ୭୪
ପ୍ରକାରରୁ ଉଚ୍ଚ ପାଶୁଆ ଉପଜାତିର
ଭୂତାଶୁ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ଲାନରେ
ଚିହ୍ନଟ କରାଯାଇଛି । ପାଶୁଆ ଭୂତାଶୁର
ଆକାର ୨୭-୨୯ ନାମେମିଟା । ଏହା
ଏକ ଖୋଲା, ଷଡ଼କୋଣା, ସୁତାଶିଅ
ପରି ଗୋଟିକିଆ ଆର୍ବନ୍ଧ ଭୂତାଶୁ ।
ପିଥର ୩-୩.୪ ରେ ମୁଣ୍ଡର ରୁହୁନ୍ତି ଏବଂ
ପିଥର ୪-୪.୫ରେ କର୍ମଠ ହୁଅନ୍ତି ।
ଅମ୍ବ ଓ କ୍ଷାର ସଂଶୋଭରେ ଆସିଲେ ଏହି
ଭୂତାଶୁ ଖୁଦ ଶାସ୍ତ୍ର ମରିଯାଆନ୍ତି । ଭୂତାଶୁ
ସଂକ୍ରମିତ ଗୁହାଳର ଚଟାଣ, କାନ୍ଦ,
ବ୍ୟବହୃତ ଲୁଗାପଟା, ଖାଦ୍ୟପାତ୍ରରେ
ଗରମ ଦିନରେ ମାସ ଏବଂ ଶାତ

୩୭ ଦିଗ୍ରୀ ସେଲେସିୟୁ ଉପାରେ ଦୁଇ
ଦିନ ବଞ୍ଚିଥାନ୍ତି । ପାଣି ଓ ପବନ ହାରା
ଏମାନେ ଖୁବି ଶାନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଶ୍ଵାନରୁ
ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶ୍ଵାନରୁ ମାଡ଼ି ଯାଅନ୍ତି ଏବଂ
ଖୁବି ଶାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ରୂପ ଓ ରୂପା
ବଦଳାନ୍ତି । ପାତୁଆ ଗୋରାର ଭୁତାଶୁ ମଧ୍ୟ
ଗୋଟିଏ ଶରୀରରେ ଗୋରାର ଲକ୍ଷଣା
ନ ଦେଖାଇ ବାହକ ଅବସ୍ଥାରେ ବହୁଦିନ

“ପାରୁଆ ଭୃତ୍ୟାର ଆକାର ୨୭-୨୯ ନାମୋଦିଗା । ଏହା ଏକ ଖୋଲା,
ଷଡ଼କୋଣା, ସୂତ୍ରାଞ୍ଜିଅ ପରି ଗୋଟିକିଆ ଆର୍ଥନ୍ତ ଭୃତ୍ୟା । ପିଏବ୍ ୭-୨-୧.୪ ଦେ
ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ ରୁହନ୍ତି ଏବଂ ପିଏବ୍ ୪-୧.୫ରେ କର୍ମଠ ହୁଅଛି । ଅମ୍ବୁ ଓ ଶାର ସଂସର୍ଗରେ
ଆସିଲେ ଏହି ଭୃତ୍ୟା ଖୁବ ଶାୟ ମରିଯାଆନ୍ତି । ଭୃତ୍ୟା ସଂକ୍ରମିତ ଗୁହାଳର
ଚଟାଣ, କାନ୍ତ, ବ୍ୟବହର ଲୁଗାପଣା, ଖାଦ୍ୟପାତ୍ରରେ ଗରମ ଦିନରେ ୧ମାସ ଏବଂ
ଶାତ ଦିନରେ ୨ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଭିକମ୍ପରେ ସଂକ୍ରମିତ ଅବସ୍ଥାରେ ବଞ୍ଚିରହିଆନ୍ତି ।
ସଦ୍ୟ କୀରତରେ ଏହି ଭୃତ୍ୟା ୨୭ ଡିଜ୍ରୁ ସେଲ୍‌ସିଯସରେ ୧୫ ସେକେଣ୍ଟ, ୨୪ ଡିଜ୍ରୁ
ସେଲ୍‌ସିଯସରେ ୩୦ ସେକେଣ୍ଟ, ୩୭ ଡିଜ୍ରୁ ସେଲ୍‌ସିଯସରେ ୧୫ ମଣି, ସାଧାରଣ
ବୁମର ଉତ୍ତାପ ୧୮-୨୨ ଡିଜ୍ରୁ ସେଲ୍‌ସିଯସରେ ୨ଦିନ ଏବଂ ରେଫ୍ରେଜେରେଟର
ଉତ୍ତାପ ୪-୭ ଡିଜ୍ରୁ ସେଲ୍‌ସିଯସରେ ୧୭ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଞ୍ଚିରହିଆନ୍ତି ।”

ଆସିଲେ
ଶରୀରରେ
ସୃଷ୍ଟିକରିଥାନ୍ତି ।
ଯେ, ଏହି ଜ୍ଞାନ
ଜୋତା, ଦଉ
କୁଟା, ଘାସ,
ଓ ଲୋମ, ୧
ଦିନ ଧରି ବ
ଅନୁକୂଳ ଅବ
ବାୟୁ ବା ପଦ
ପ୍ଲାନେଟ୍ ଗୁଣରୁ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ

A close-up photograph of a dark brown cow's head. The cow has large, hairy ears, dark eyes, and a white patch on its nose. The background is dark and indistinct.

ଆଶିଜେନିକ ଧର୍ମ ଶରୀରରେ ପାଳନକରି
ଆଶିବଢ଼ି ତିଆରି କରାଇଥାଏ ।
ଗୋଗ ବ୍ୟାପେ କିପରି : ପାରୁଆ
ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଏକ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼
ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ସଞ୍ଚାରିତ
ରୋଗ ରୂପେ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ଏହି
ରୋଗ ଖରାୟ ଗୋଟିଏ ପାଶାର ଆଉ

ପ୍ରାଣାମନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରେ
ଆସିଲେ ଗୋଗ ବ୍ୟାପିବା ସମ୍ଭାବନା ଥାଏ ।
ପରୋକ୍ଷ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହାରା : ପାଦୁଆ
ଗୋଗ ବ୍ୟାପିବାରେ ଏହା ଏକ
ବୁଦ୍ଧିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣକରେ । ସୁମ୍ମ
ଗୋରୁ ସଂକ୍ରମିତ ଗୋଚର ବା ଚାରଣ
ଭୂମିରେ ଚରି ମୁଳିଲେ କିମ୍ବା ସଂକ୍ରମିତ
ଖାଦ୍ୟ-ପାଣି, ବେଢ଼ି ଲୁଣ୍ୟାଦି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରେ

କିମ୍ବା ଖୁରାର ବକଳାରେ ପ୍ରତି
ଟି.ରେ ଲକ୍ଷାଧୂକ ଭୂତାଶୁ ଦେଖିବା
ଲା । (କ୍ରମଶଃ...)
-ପୂର୍ବତନ ଅତିରିକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
(ପ୍ରାଣୀ ସମ୍ପଦ ବିକାଶ)
ସହକାରୀ ଅଧ୍ୟାପକ, ସୋଧ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ : ୧୯୫୭୩୦୩୧

A photograph showing a large, shallow pond filled with numerous orange and white koi fish. The fish are densely packed, swimming in various directions across the frame. The water is clear enough to see the fish clearly, and the background shows some greenery and possibly a small structure or bridge in the distance.

ପନ୍ଦିପରିବାରେ
ହାଉଁଳା
ରୋଗର ପତିକାର

ମାଛଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ

କି.ଗ୍ରା.)କୁଣୀ-୪ ଥରରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତିଦିନ ହେଲୁର ପିଛା କୃତିମ ଖାଦ୍ୟ ଦିନକୁ ୫ କି.ଗ୍ରା.

ବାଦାମ ପିଡ଼ିଆ, ଶୁଦ୍ଧିଆରୁଷ୍ଟ, କାଣ୍ଡିଆ କୁଣ୍ଡା, ଅଚା ଓ ତିରାମିନାଲା
ମିଳେରାଲ ମିଳୁବରରେ ଢିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ୧୦୦ କି.ଗ୍ରା.
ପୁଣ୍ଡିମ ଖାଦ୍ୟ ଢିଆରି ପାଇଁ ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ବାଦାମ/ସୋରିଷ/ରାଣ୍ଡି
/ସୋଯାବିନ୍/ସୁର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ପିଡ଼ିଆ, ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଶୁଦ୍ଧିଆରୁଷ୍ଟ, ୨୮
କି.ଗ୍ରା. କାଣ୍ଡିଆକୁଣ୍ଡା, ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ଅଚା ଓ ୨ କି.ଗ୍ରା. ମିଳେରାଲ
ମିଳୁବର ଆବଶ୍ୟକ । ମାଛମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଓଜନର ଶତକଟା ଏ

ବିଷକ୍ତିରେ ଯାହାକୁ

ପଞ୍ଚମ ଧାନରେ ଥୋଡ଼ିବାର
ହିସାବରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି
୧୫ କେ.ଜି. ଯବକ୍ଷାରଜାନ
ସାର ବର୍ଷା ଦେଖୁ ପ୍ରଯୋଗକରନ୍ତୁ ।
ବୁଣ୍ଡାଧାନରେ ବୁଣ୍ଡିବା ସମୟରେ ସାର
ପ୍ରଯୋଗ କରି ନ ଥିଲେ ବେଉଷଣ
ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦ କି.ଗ୍ରା.
ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ୩୦ କି.ଗ୍ରା. ଫ୍ରେଡରିକ୍
ଓ ୧୫ କି.ଗ୍ରା. ପଚାସ ସାର ପ୍ରଯୋଗ
କରନ୍ତୁ । ବୁଣ୍ଡିବା ସମୟରେ ମୂଳସାର
ହିସାବରେ ଅନୁମୋଦିତ ଯବକ୍ଷାରଜାନ,
ଫ୍ରେଡରିକ୍ ଓ ପଚାସ ସାର ପ୍ରଯୋଗ
କରିଥିଲେ ବେଉଷଣ ପରେ ୧୫
କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାରଜାନ ପ୍ରଯୋଗ
କରନ୍ତୁ । ଜଳସେବନର ସୁରିଧା ଥିବା
ଜମିରେ ନିକଟା କଟା ହେବା ପରେ
ସାଥୀ କିସମ ଧାନ ଯଥା-ଖଣ୍ଡିରି,
ପାରିଜାତ, କଳିଙ୍ଗ-ଶ, ଜ୍ୟେତିର୍ମୟୀ,
ସହଭାଗୀ ଧାନ, ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଧାନତଳି
ରୁଅନ୍ତୁ । କାହାଲିଆ ଓ କାଣ୍ଡିକିଶା ପୋକ
ପ୍ରତିରୋଧ ପାଇଁ ତଳି ଗୋଇବା ଦିନଠାରୁ

୧୪ ଦିନ ପରେ ୧ଲିଟର ଫିଲ୍‌ପ୍ରୋନିଲ୍ ବା
କାର୍ଗପ ହାଇଡ୍ରୋକୋରାଇଡ୍ ୪୦୦
ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
ଫିଲ୍‌ପ୍ରୋନିଲ୍ ୦.୩ ଦାନାଦାର ବିଷ ଏକର
ପ୍ରତି ୮ କି.ଗ୍ରା. କିମ୍ବା କୋରାଣ୍ଡ୍ରୋନିଲିପ୍ରୋଲ୍
(ଫେରଟେରା ୦.୪ କ୍ଷ.) ଏକର
ପ୍ରତି ୭ କି.ଗ୍ରା. ହିସାବରେ ଜମିରେ
ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରେ । ତଳିଘରରେ
ବୀଜାଶୁଙ୍ଗିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ
ହେଲେ ଶୈଖ୍ରୋସାଇକିନ୍ ୦.୦୧% (୧
ଗ୍ରାମକୁ ୧୦ ଲିଟର ପାଣିରେ) କିମ୍ବା
ପ୍ଲାଷ୍ଟାମାଇସିନ୍ ୦.୧% (୧ ଗ୍ରାମକୁ
୧ ଲିଟର ପାଣିରେ) ସହ କପର
ଅନ୍ତିକୋରାଇଡ୍ ୪୦% ତମ୍ବୁପି (୩ ଗ୍ରାମ
୧ଲିଟର ପାଣିରେ) ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ

ଭେଣ୍ଡ ପଦ
ଭେଣ୍ଡ

ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁନିଳଗାଲବାର ନା ସପ୍ତାହ ପରେ କୋଡ଼ାଖୁସାକରି ବଳକା ଅର୍ଦ୍ଧକାଳ
କ୍ଷାରଜାନ ସାର ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତି ୪-୭ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ
ଶ୍ରୀ କିଆରିରେ ମାଟିର ବତର ଦେଖୁ ଜଳସେଚନ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତି ଦୁଇ
ଦିନରେ ଥରେ ଫଳ ଫୋଲିବା ଉଚିତ । ନଚେତ୍ ଗଛର ବୃଦ୍ଧି ଓ ଫଳ
ଧାରଣ ଶକ୍ତି କମିଯାଇଥାଏ ଓ ଫଳ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯାଇଥାଏ । ତେଣୁକୁ
ଗଛ ଥଣ୍ଡା ଲାଗି ଝୋଟ ହୋଇଥାଏ ଓ ଫଳ ମଧ୍ୟ ଝୋଟ ହୋଇଥାଏ ।
ଅଧିକ ଅମଳକମ ତେଣୁ ପାଇଁ ଭଲ କିସମ ଚନ୍ଦନ କରନ୍ତୁ । ସେବୁଡ଼ିକ
ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି - ଆର୍କ ଅନାମିକା, ଆର୍କ ଅଭୟ, ଭଙ୍ଗଳ ଗୋରବ,
ପୁଷ୍ଟା-୬-୪ । ତେଣୁକୁ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା ୨୦ ସେ.ମି.୫୦ ସେ.ମି.
ରହିବା ଦରକାର । ହେଲ୍କର ପିଣ୍ଡ ୨୦ ଗାଡ଼ି ଭଲ ଶକ୍ତା ଖୋବର ଖତ
ସହ ୮୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ଫ୍ରସପରସ୍ତ ୪୦ କି.ଗ୍ରା.
ପାଥ ସାର ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ । ଭେଣୁ କାଷ ପାଇଁ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମୟରେ
ମେଲିତ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାରର ଅର୍ଦ୍ଧକ ଏବଂ ସମୟ ଫ୍ରସପରସ୍ତ ଏବଂ
ପାଥ ସାର ମୂଳସାର ହିସାବରେ ସବୁତକ ଖତ ସହ ପ୍ରଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

